

Home Office

Y Swyddfa Gartref

Ymgynghoriad y Llywodraeth

Gwahardd Cleddyfau Ninja – Disgrifiad Cyfreithiol ac Amddiffynfeydd

Ymgynghoriad yn Dechrau: Dydd Mercher 13
Tachwedd 2024

Diwedd yr Ymgynghoriad: Dydd Mercher 11 Rhagfyr
2024

Crynodeb

- Pwnc** Mae'r ymgynghoriad hwn yn ceisio barn ar ein disgrifiad cyfreithiol arfaethedig o gleddyfau Ninja i fod yng nghwmpas y rhestr o arfau gwaharddedig ac a ddylid cymhwyso unrhyw amddiffyniad neu eithriadau o dan Adran 141 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1988 (CJA).
- I** Mae hwn yn ymgynghoriad sy'n agored i'r cyhoedd ac wedi'i dargedu at bartïon yr effeithir arnynt yn uniongyrchol, gan gynnwys yr heddlu, Gwasanaeth Erlyn y Goron, grwpiau cymunedol, busnesau a sefydliadau sydd â diddordeb uniongyrchol yn y cynigion.
- Hyd** 4 wythnos o **13/11/2024 – 11/12/2024**.
- Ymholiadau** **Uned Polisi Arfau (Firearms and Weapons Policy Unit)**
5ed llawr, Adeilad Fry
Swyddfa Gartref
2 Stryd Marsham
Llundain SW1P 4DF
- E-bost: ninja-swords-consultation@homeoffice.gov.uk
- Sut i ymateb** Cyflwynwch erbyn **11/12/2024**:
- Llenwch y ffurflen ar-lein [yma](https://www.homeofficesurveys.homeoffice.gov.uk/s/YF3ZKF/) neu drwy ddefnyddio'r ddolen: <https://www.homeofficesurveys.homeoffice.gov.uk/s/YF3ZKF/>
  - E-bost i: ninja-swords-consultation@homeoffice.gov.uk
- Cwmpas daearyddol** Rydym yn ceisio cael safbwyntiau o bob rhan o'r Deyrnas Unedig. Mae'r cynigion yn ymdrin â materion sydd wedi'u datganoli, ac sy'n berthnasol i Gymru a Lloegr yn unig, ond byddwn yn gweithio'n agos gyda'r gweinyddiaethau datganoledig ar sut y gallai cynigion penodol fod yn berthnasol i'r Alban a Gogledd Iwerddon neu effeithio arnynt.
- Pan fo cynigion yn delio â materion datganoledig a bod angen deddfwriaeth, cytunir ar hyn gyda'r gweinyddiaethau datganoledig yn unol â'r setliadau datganoli.
- Ffyrdd ychwanegol o ymateb** Os na allwch ddefnyddio'r system ar-lein, er enghraifft oherwydd eich bod yn defnyddio meddalwedd hygyrchedd arbenigol nad yw'n gydnaws â'r system, gallwch lawrlwytho fersiwn PDF o'r ffurflen ar-lein a'i e-bostio neu ei phostio i'r manylion cyswllt uchod.
- Defnyddiwch y manylion cyswllt uchod hefyd os oes angen gwybodaeth arnoch mewn fformat arall, fel "hawdd ei ddarllen", print bras, Braille neu sain.
- Efallai na fyddwn yn gallu dadansoddi ymatebion na chyflwynir yn y fformatau hyn a ddarparwyd.

**Aseiad
Opsynau**

Mae'r Aseiad Opsynau, a elwid gynt yn 'Aseiad Effaith' wedi'i gyhoeddi ochr yn ochr â'r papur ymgynghori hwn. Mae'r Aseiad Opsynau yn manylu ar y polisi gyda dadansoddiad.

Tudalen Cynnwys

Ynghylch	5
1. Crynodeb Gweithredol	5
2. Cefndir	6
3. Disgrifiad cyfreithiol	7
4. Disgrifiad cyfreithiol arfaethedig o gleddyfau Ninja gwaharddedig	7
5. Amddiffynfeydd Cyffredinol	13
6. Holiadur	14
7. Atodiad A - Rhestr o restr arfau tramgwyddus gwaharddedig	16

Ynghylch

Mae'r ddogfen ymgynghori hon a'r broses ymgynghori wedi'i seilio ar yr Egwyddorion Ymgynghori¹, fel y'u cyhoeddwyd gan Swyddfa'r Cabinet.

Os ydych chi'n ymateb fel cynrychiolydd grŵp, rhowch grynodedb o'r bobl a/neu'r sefydliadau rydych chi'n eu cynrychioli. Os yn bosibl, rhowch grynodedb pellach ar sut rydych wedi dod i'r casgliadau a nodwyd.

Gall gwybodaeth a ddarperir mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn gael ei chyhoeddi neu ei datgelu yn unol â'r ceisiadau mynediad at wybodaeth, megis Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, a deddfwriaeth diogelu data'r DU. Dylech nodi y gall hyn gynnwys data personol, lle bo hynny'n ofynnol yn ôl y gyfraith.

Os ydych chi am i'r wybodaeth rydych chi'n ei darparu gael ei thrin yn gyfrinachol, byddwch yn ymwybodol, o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, fod yna God Ymarfer statudol y mae'n rhaid i awdurdodau cyhoeddus, fel y Swyddfa Gartref, gydymffurfio ac sy'n ymdrin, ymhlith pethau eraill, â rhwymedigaethau cyfrinachedd.

O ystyried hyn, byddai'n ddefnyddiol pe gallech esbonio pam eich bod yn ystyried bod y wybodaeth a ddarparwyd gennych yn gyfrinachol. Os byddwn yn derbyn cais i ddatgelu'r wybodaeth, byddwn yn ystyried eich esboniad yn llawn, ond ni allwn roi sicrwydd y gellir cynnal cyfrinachedd o dan bob amgylchiad. Ni fydd ymwadiad cyfrinachedd awtomatig a gynhrychir gan eich system TG, ynddo'i hun, yn cael ei ystyried yn rhwymol ar y Swyddfa Gartref.

Bydd y Swyddfa Gartref yn prosesu eich data personol yn unol â'r Ddeddf Diogelu Data ac, yn y mwyafrif o amgylchiadau, bydd hyn yn golygu na fydd eich data personol yn cael ei ddatgelu i drydydd partïon.

Wrth ymateb i'r ymgynghoriad gan yr Alban, fodd bynnag, rydych yn cydsynio i'ch ymateb gael ei rannu â Llywodraeth yr Alban.

Mae eich barn yn werthfawr i ni – a diolchwn ichi am gymryd yr amser i ddarllen ac ymateb i'r ymgynghoriad hwn.

---

¹ [Microsoft Word - Egwyddorion Ymgynghori \(1\).docx \(publishing.service.gov.uk\)](#)

1. Crynodeb Gweithredol

- 1.1. **Mae'r Llywodraeth hon wedi ymrwymo yn ei maniffesto i wahardd cleddyfau Ninja.** Mae'r ymgynghoriad hwn yn ceisio barn ar y disgrifiad cyfreithiol arfaethedig ac amddiffynfeydd ac esemptiadau.
- 1.2. **Mae troseddau cyllyll yn dinistrio teuluoedd a chymunedau ar draws y wlad ac mae'r Llywodraeth wedi ymrwymo i haneru troseddau cyllyll ddegawd.** Byddwn yn cymryd ymagwedd eang, gyda champau pendant yn cael eu cymryd ar y rhai sy'n troseddu, ond hefyd yn canolbwyntio'n gryfach ar atal. Byddwn yn cyflwyno rhaglen Dyfodol Ifanc 10 mlynedd newydd a fydd yn ceisio cefnogi pobl ifanc sydd mewn perygl o gael eu tynnu i droseddu a thrais neu wynebu canlyniadau gwael eraill mewn bywyd. Bydd hyn yn cynnwys sefydlu partneriaethau atal lleol a fydd yn nodi pobl ifanc sydd mewn perygl o drais a throsedd yn gynharach ac yn ymyrryd yn fwy effeithiol. Ochr yn ochr â hyn, byddwn yn cyflwyno rhwydwaith o hybiau mewn cymunedau a fydd yn dod â gwasanaethau cymorth allweddol i bobl ifanc ynghyd mewn un lle gan gynnwys cymorth iechyd meddwl, cyngor cyflogaeth a gwaith ieuencid. Ar ben hynny, mae'r Llywodraeth yn bwriadu gosod gweithwyr ieuencid a mentoriaid mewn unedau damweiniau ac achosion brys ac Unedau Cyfeirio Disgyblion i gynnig llwybr allan o drais a throsedd i bobl ifanc. Bydd y Llywodraeth hefyd yn gwneud rhaglenni gorfodol sydd wedi'u cynllunio i atal aildroseddu ymhlith pobl ifanc.
- 1.3. **Rydym hefyd yn glir bod angen newid mewn perthynas ag argaeledd arfau a allai fod yn beryglus yn y farchnad.** Yn dilyn ymgyrch ddiflino Pooja Kanda, rydym wedi ymrwymo i gyflwyno gwaharddiad cynhwysfawr ar feddiant arfau peryglus. Rydym wedi gweithredu'r gwaharddiad ar gyllyll arddull zombie a machetes arddull zombie a gymeradwywyd gan y Senedd ddiwethaf ym mis Ebrill 2024. Daeth y gwaharddiad i rym ar 24 Medi ac mae'n golygu ei bod yn drosedd cynhyrchu, gwerthu, cyflenwi, neu feddu ar gyllell zombie neu machete tebyg i zombie. Mae'r Llywodraeth hefyd wedi ymrwymo i gynnal adolygiad o'r dechrau i'r diwedd o werthiannau cyllyll ar-lein a chyflwyno sancsiynau newydd i uwch arweinwyr cwmnïau technoleg sy'n torri'r gyfraith wrth werthu cyllyll ar-lein trwy eu platfformau.
- 1.4. **. Er bod pandemig COVID-19 wedi gweld dirywiad mewn troseddoldeb a alluogwyd gan gyllyll, mae data wedi dangos bod y troseddau hyn wedi cynyddu ers hynny.** O'r flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2024, cofnododd yr heddlu gynnydd o 4% mewn troseddau cyllyll o droseddau treisgar o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae 50,973 o droseddau wedi'u cofnodi yn y flwyddyn hyd at fis Mehefin 2024 o'i gymharu â 49,187 o droseddau a gofnodwyd yn y flwyddyn hyd at fis Mehefin 2023².
- 1.5. **Mae ffigyrau a gofnodwyd gan yr heddlu yn dangos, yn y cyfnod rhwng Ebrill 2022 a Mawrth 2023, bod tri dynladdiad yn ymwneud â defnyddio cleddyf.** Mae'r Llywodraeth yn defnyddio'r ymgynghoriad hwn i geisio barn ar sut y dylid diffinio cleddyfau Ninja mewn deddfwriaeth a pha mor eang y dylai'r diffiniad fod. Mae'n bwysig ein bod yn cael barn dros ein disgrifiad o gleddyf Ninja gan y gallai'r diffiniad dynnu mewn mathau eraill o eitemau â llafn sy'n cael eu defnyddio'n helaeth. Rydym yn gwahodd sylwadau ar y disgrifiad hwn.

---

² [Crime in England and Wales - Office for National Statistics \(ons.gov.uk\)](https://ons.gov.uk)

1.6. **Mae'r Llywodraeth hefyd yn ceisio barn ynghylch a ddylai amddiffynfeydd** fod yn berthnasol i'r arfau hyn yn unol â deddfwriaeth bresennol ar gyfer arfau tramgwyddus gwaharddedig eraill, yn enwedig cleddyfau Samurai a chleddyfau eraill gyda llafnau crwm.

2. Cefndir

2.1. **Mae cleddyfau Ninja eisoes yn ddarostyngedig i'r gyfraith droseddol.** Ar hyn o bryd mae troseddau yn bodoli sy'n cosbi bod â chleddyf Ninja yn eich meddiant yn gyhoeddus heb reswm da. Mae'r cyfrifoldeb ar yr unigolyn yr amheuir o'r drosedd hon i nodi'r rheswm.

2.2. **Mae yna hefyd droseddau i atal gwerthu a chyflenwi cleddyfau Ninja i unrhyw un dan 18 oed.** Roedd y cyfreithiau ar werthu a dosbarthu cyllyll yn destun newidiadau yn Neddf Arfau Tramgwyddus 2019 a ddiweddarodd deddfwriaeth i ystyried gwerthu o bell a dosbarthu parseli i gartrefi.

2.3. **Rydyn ni nawr yn mynd ymhellach gyda chleddyfau Ninja.** Trwy ychwanegu cleddyfau Ninja at y rhestr o arfau sarhaus gwaharddedig yng Ngorchymyn Deddf Cyfiawnder Troseddol 1988 (Arfau Tramgwyddus) 1988 bydd yn golygu y bydd yn dod yn drosedd cynhyrchu, mewnforio, gwerthu neu feddu ar gleddyf Ninja.

3. Disgrifiad cyfreithiol

- 3.1. **Rydym am sicrhau bod ein disgrifiad cyfreithiol o gleddyfau Ninja yn gwasanaethu dau bwrpas.** Yn gyntaf ei fod yn dal cleddyfau Ninja sy'n peri pryder i aelodau'r cyhoedd. Yn ail, nad yw'n dod â chleddyddau ac offer llafn eraill a ddefnyddir fel arfer at ddibenion cyfreithlon o fewn cwmpas cleddyfau gwaharddedig.
- 3.2. **Nid oes disgrifiad hanesyddol manwl gywir o beth yw cleddyf Ninja.** Defnyddir cleddyfau Ninja (**Ninjato, Ninjaken, Shinobigatana**) gan ymarferwyr Ninjutsu modern, ond mae yna ddiffyg enghreifftiau hynafol, ac mae'n ymddangos bod y dyluniad mwyaf poblogaidd wedi dod i'r wyneb gyntaf yn yr 1950au. Oherwydd diffyg disgrifiad manwl gywir, a'r ffaith bod gwahanol fathau o gleddyfau yn cael eu marchnata yn y DU fel cleddyfau Ninja, mae hyn yn creu'r posibilrwydd y bydd nifer o offer llafn eraill a mathau eraill o gleddyfau, gan gynnwys y rhai a ddefnyddir at ddibenion cyfreithlon hefyd yn cael eu gwahardd.
- 3.3. **Mae yna amryw o resymau pam y dylai rhai cleddyfau aros yn gyfreithlon i'w perchen a'u defnyddio.** Rydym yn ymwybodol bod llawer o aelodau o'r cyhoedd yn berchen ar gleddyfau hynafol a chleddyfau o ddiddordeb hanesyddol nad ydynt yn greiriau. Mae pobl hefyd yn berchen ar gleddyfau modern fel eitemau casgladwy ac mae yna hefyd y rhai sy'n berchen ar gleddyfau ar gyfer gweithgareddau fel crefftau ymladd, ffensio ac ail-berfformio. Mae gan llawer o gleddyfau milwrol Prydeinig lafnau syth plaen ac fe'u trysorir gan bersonél y gwasanaeth eu hunain pan fyddant yn gwasanaethu, ond hefyd gan aelodau o'u teulu pan gânt eu trosglwyddo iddynt.

4. Disgrifiad cyfreithiol arfaethedig o gleddyfau Ninja gwaharddedig

- 4.1. **Ein nod yw darparu disgrifiad cyfreithiol mor fanwl â phosibl i'r cleddyfau Ninja yr ydym yn bwriadu eu gwahardd,** a bod ein hymchwil yn dangos, sydd yn cael eu marchnata yn y DU.
- 4.2. **Fel yr amlinellwyd ym mharagraff 3.3, mae llawer o ddefnyddiau cyfreithlon i gleddyfau,** nad ydym yn bwriadu eu gwahardd na'u cyfyngu. O'r herwydd, rydym wedi datblygu disgrifiad sy'n edrych ar hyd y llafn, math o ben pigfain miniog a'r math o lafn torri.
- 4.3. **Mae ein disgrifiad cyfreithiol arfaethedig o gleddyf Ninja sydd i'w gynnwys yn y rhestr waharddedig o arfau o dan Adran 141 o'r Ddeddf Cyfiawnder Troseddol fel a ganlyn:**

Gwrthrych â llafn sefydlog gyda llafn rhwng 14-24 modfedd (hyd y llafn yw'r pellter llinell syth o ben y ddolen i flaen y llafn) gyda:

- (i) (i) Un ymyl torri syth; a;*
- (ii) (ii) Pwynt arddull tanto - yn ôl pwynt arddull tanto, rydym yn golygu pwynt sy'n cael ei greu gan y cyfeiriad newidiol arloesol mewn llinell syth fer (o'i gymharu â hyd cyffredinol y llafn), gydag ongl (rhwng yr ymyl dorri hir sylfaenol ac ymyl torri byr eilaidd ar y domen) yn fwy na 90 gradd ac yn parhau i fyny i ffurfio pwynt o lai na 90 gradd, lle mae'r ymyl torri byr eilaidd yn cwrdd â'r asgwrn cefn. Ni ddylai'r ymyl torri byr eilaidd wyro mewn hyd fwy na 5% yn fwy neu lai na lled y llafn yn syth ar ôl yr hilt; neu*
- (iii) Pwynt arddull tanto gwrthdroi – trwy wrthdro pwynt arddull tanto, rydym yn golygu pwynt sy'n cael ei greu gan y cyfeiriad newidiol arloesol mewn llinell syth fer (o'i gymharu â hyd cyffredinol y llafn), gydag ongl (rhwng yr ymyl dorri hir sylfaenol ac*

y myl torri byr eilaidd ar y blaen) yn llai na 90 gradd ac yn parhau i fyny i ffurfio pwynt o fwy na 90 gradd, lle mae'r myl torri byr eilaidd yn cwrdd â'r asgwrn cefn. Ni ddylai'r myl torri byr eilaidd gwyro mewn hyd fwy na 5% yn fwy neu lai na lled y llafn yn syth ar ôl y don.

4.4. Mae myl torri sengl yn nodweddiadol o gleddyf Ninja. Pe bai'r disgrifiad yn cynnwys cleddyfau ymylon dwbl, byddai'n dod â mathau eraill o gleddyfau nad ydym yn bwriadu gwahardd o fewn y cwmpas, fel y trafodwyd ym mharagraff 3.3.

4.5. Pwynt tanto yw'r dyluniad mwyaf cyffredin a geir mewn cleddyfau Ninja sydd ar gael ym marchnad y DU. Er mwyn sicrhau ein bod yn dal dyluniadau cleddyfau Ninja yn y dyfodol, byddwn hefyd yn dod â chleddyfau Ninja gyda phwynt tanto gwrthdro o fewn cwmpas y gwaharddiad. Mae'n bosibl y bydd ein disgrifiad yn dal cleddyfau ymylon sengl eraill a chyllyll tanto a chyllyll tanto gwrthdroedig, o ganlyniad anfwriadol, megis cyllyll tiwna arbenigol ac rydym yn gofyn am farn ynghylch a oes mwy o wrthrychau a chanddynt lafn sy'n debygol o gael eu gwahardd o ganlyniad anfwriadol. Rydym hefyd yn gofyn am farn ynghylch a ddylem fod yn darparu amddiffynfeydd ar gyfer rhai o'r gwrthrychau llafnog hyn, megis cyllyll tiwna, ac ni chaiff gwrthrychau eraill â thanto neu bwynt tanto gwrthdroedig eu gwahardd.

4.6. Rydym yn cynnig hyd llafn o 14 - 24 modfedd er mwyn eithrio cyllyll cegin cyffredin a chleddyfau hir traddodiadol o'r gwaharddiad, fel cyllyll o bwysigrwydd cenedlaethol fel y Dagr Albanaidd (Scottish Dirk). Bydd y disgrifiad hwn hefyd yn cadw cleddyfau cyfreithlon sy'n hirach fel y cyllyll pysgod mwy, er enghraifft cyllyll tiwna arbenigol, a chleddyfau llafnau â llafn syth hirach fel y cleddyfau milwrol traddodiadol.

4.7 Rydym yn croesawu barn ynghylch a yw'r disgrifiad cyfreithiol arfaethedig yn ddigon manwl gywir fel ei fod yn gwahardd cleddyfau Ninja sy'n peri pryder i'r cyhoedd, tra'n lleihau nifer y gwrthrychau â llafn y gellir eu dwyn o fewn cwmpas y disgrifiad fel canlyniad anfwriadol.

4.8 At ddibenion eglurhaol, rydym wedi darparu rhestr isod, gyda delweddau, o gleddyfau a fydd ac na fyddant yn cael eu gwahardd o dan ein disgrifiad cyfreithiol arfaethedig:

Wedi'i wahardd o dan ddeddfwriaeth cylllell a machete arddull zombie newydd

Cleddyf Ninja danheddog (llafn 17.5 "). Bydd yr enghraifft hon yn cael ei gwahardd gan y ddeddfwriaeth cylllell a machete arddull zombie.

Cleddyf Ninja Glas (llafn 18 "). Bydd yr enghraifft hon yn cael ei gwahardd gan y ddeddfwriaeth cylllell a machete arddull zombie.

(Mae yna lawer o amrywiadau eraill ar y farchnad mewn arddulliau / lliwiau ac ati ychydig yn wahanol a fydd hefyd yn dod o dan waharddiad y gyllell arddull zombie a machete)

Bydd yn cael ei wahardd gan ddiffiniad cleddyf Ninja newydd arfaethedig

---

Dyma'r dyluniad cleddyf Ninja mwyaf cyffredin. Yn nodweddiadol, mae ganddynt lafn ymylog byr, syth, plaen, sengl, o hyd amrywiol (yn fwyaf cyffredin yn yr ystod 17" – 24"). Bydd dyluniadau fel hyn yn cael eu gwahardd gan ein diffiniad newydd.

Dyluniad cleddyf "Enfys" Ninja (llafn 18.75"). Mae hyn yn debyg i'r cleddyf a ddefnyddiwyd wrth lofruddio Ronan Kanda a bydd yn cael ei wahardd gan ein diffiniad newydd.

Eitemau eraill a fydd yn cael eu gwahardd gan ddiffiniad cleddyf Ninja newydd

Rydym yn ymwybodol y bydd rhai cyllyll arbenigol, fel y gyllell tiwna isod yn cael eu gwahardd, o ganlyniad anfwriadol, ond bydd cyllyll tiwna byrrach a hirach yn parhau i fod ar gael.

Maguro Bocho (Cyllell Tiwna) (llafn 21").

Cyllyll cegin na fydd yn cael eu gwahardd gan y diffiniad newydd

Mae yna nifer o gyllyll cegin gyda llafnau hir nad ydym yn bwriadu eu gwahardd. Dyna pam mae ein diffiniad o gleddyf Ninja yn dechrau ar hyd llafn 14" a pham rydym wedi gosod yr ystod hyd yn 14-24 modfedd.

Cyllell Cegin (llafn 8").

Maguro Bocho (Cyllell Tiwna) (llafn 27.5")

Cleddyfau syth na fydd yn cael eu gwahardd gan y diffiniad newydd

Mae nifer fawr iawn o wahanol arddulliau o gleddyfau o bob cwr o'r byd gan gynnwys llawer o ddyluniadau Prydeinig neu Ewropeaidd. Gall fod gan rhain lafnau syth neu grwm.

Mae copïau modern gweithredol o gleddyfau traddodiadol yn boblogaidd gyda chasglwyr, gornestwyr crefft ymladd (Crefft Ymladd Ewropeaidd Hanesyddol - HEMA) yn ail-greu, at ddefnydd seremonïol (priodasau ac ati) ac am resymau crefyddol (Paganaid). Mae'r cleddyfau hyn yn rhan o ddiwylliant a thraddodiad hanesyddol Prydain.

Ceir hefyd cleddyfau syth sy'n cael eu defnyddio ar gyfer chwaraeon fel ffensio.

Seax (llafn 23”).

Dyma enghraifft o gleddyf Seax nodweddiadol. Mae'r pwynt yn debyg i'r pwynt tanto; fodd bynnag, ni fyddai'n bodloni'r meini prawf yr ydym yn eu cynnig ar gyfer cleddyfau Ninja oherwydd nad yw'r llinell syth ar y blaen yn fras lled y llafn.

Cleddyf Eingl-Sacsonaidd (llafn 31").

Cleddyf Llychlynnaudd (llafn 24").

5 Amddiffynfeydd Cyffredinol

5.1 Mae amddiffynfeydd penodol sy'n berthnasol i'r rhestr o arfau tramgwyddus gwaharddedig. Mae'r amddiffynfeydd hyn yn ymwneud â set benodol o amgylchiadau neu amodau. Mae unrhyw un sy'n gallu profi eu bod o dan yr amgylchiadau hyn neu sy'n bodloni'r amodau hyn yn golygu y gall fod yn gyfreithlon i'r person gynhyrchu, gwerthu, llogi, cynnig i'w werthu neu logi, amlygu neu gael yn ei feddiant at ddibenion gwerthu neu logi, rhoi benthyg neu roi arf tramgwyddus gwaharddedig i unrhyw berson arall neu feddu arf tramgwyddus gwaharddedig iddo'i hun y mae Adran 141 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1988 yn gymwys iddo.

5.2 Mae Adran 141 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1988 ar hyn o bryd yn darparu amddiffyniadau y gellir eu cymhwyso'n gyffredinol i'r holl arfau ymosodol ar y rhestr waharddedig mewn perthynas â:

- Mae'r arf yn hynafol (dros 100 oed).
- Swyddogaethau a gyflawnir ar ran y Goron neu lu sy'n ymweld.
- Yr eitem o bwysigrwydd hanesyddol.
- Sicrhau bod yr arfau ar gael i amgueddfa neu oriel mewn rhai amgylchiadau.
- Dibenion addysgol.
- Cynhyrchu rhai ffilmiau neu raglenni teledu penodol.
- Perfformiadau theatrig ac ymarferion perfformiadau o'r fath.

5.3 Ar gyfer cleddyfau crwm, mae rhagor o amddiffynfeydd.

- Wedi'u gwneud cyn 1954.
- Wedi'u gwneud ar unrhyw adeg arall yn unol â'r dulliau traddodiadol o wneud cleddyf â llaw.
- Rhesymau crefyddol (mae hyn yn cynnwys cyllyll a machetes arddull zombie hefyd).
- Seremonïau crefyddol (mae hyn yn cynnwys cyllyll a machetes arddull zombie hefyd).
- Defnydd mewn gweithgareddau a ganiateir (er enghraifft ail-greu hanesyddol neu weithgaredd chwaraeon).
- Di-fin.

5.4 Rydym yn ystyried a fyddai'n briodol darparu'r holl amddiffynfeydd hyn (fel ym mharagraffau 5.2 – 5.3.) i gleddyfau Ninja.

5.5 Byddem yn croesawu barn ynghylch a ddylai'r amddiffynfeydd hyn fod yn berthnasol i cleddyfau Ninja.

6.Holiadur

Darparu disgrifiad cyfreithiol ar gyfer cleddyfau Ninja

Cwestiwn 1.	Ydych chi'n cytuno â disgrifiad cyfreithiol y Llywodraeth o gleddyfau Ninja? YDW / NAC YDW (dilëwch fel y bo'n briodol)
Cwestiwn 2.	A oes unrhyw nodweddion pellach y dylem eu hystyried i gael eu cynnwys? OES / NAC OES (dilëwch fel y bo'n briodol) Rhowch resymau (uchafswm o 250 o eiriau)

Cyffredinrwydd y cleddyfau Ninja

Cwestiwn 3.	Ydych chi'n berchen ar gleddyf Ninja? Os na, ewch i gwestiwn 4. YDW / NAC YDW / Ddim yn Berthnasol (dilëwch fel y bo'n briodol)
Cwestiwn 3a.	Ble wnaethoch chi brynu'ch cleddyf / cleddyfau Ninja? Ar-lein/Mewn siop / Y ddau /Arall (dilëwch fel y bo'n briodol) Os arall, nodwch (uchafswm o 250 o eiriau)
Cwestiwn 3b.	Faint oedd cost eich cleddyf Ninja? Rhowch ateb mewn GBP (£)

Cwestiwn 4.	Ydych chi'n cynhyrchu cleddyfau Ninja yng Nghymru a Lloegr? Os na, ewch i gwestiwn 5. YDW / NAC YDW (dilëwch fel y bo'n briodol)
Cwestiwn 4a.	Fel gwneuthurwr, rhowch fanylion (uchafswm o 250 gair): Nifer cyfartalog yr unedau sy'n cael eu cynhyrchu bob blwyddyn? Nifer yr unedau sydd gennych mewn stoc ar hyn o bryd?

Cwestiwn 5.	Ydych chi'n gwerthu cleddyfau Ninja yng Nghymru a Lloegr? Os na, ewch i gwestiwn 6.
-------------	--

	YDW / NAC YDW (dilëwch fel y bo'n briodol)
Cwestiwn 5a.	<p>Fel manwerthwr, rhowch fanylion (uchafswm o 250 gair):</p> <p>Nifer cyfartalog yr unedau rydych chi'n eu gwerthu bob blwyddyn yng Nghymru a Lloegr?</p> <p>Pris manwerthu cyfartalog yr unedau?</p> <p>Nifer yr unedau sydd gennych mewn stoc ar hyn o bryd?</p>
Cwestiwn 5b.	<p>Faint o weithwyr sydd gan eich cwmni?</p> <p>[Testun rhydd yn caniatáu rhifau yn unig]</p>

Cwestiwn 6.	<p>Fel rhan o'r ymgynghoriad hwn, rydym yn ceisio pennu maint y farchnad a chylchrediad cleddyfau Ninja. Os yw'n berthnasol, rhowch unrhyw dystiolaeth neu wybodaeth bellach ar faint o gleddyfau Ninja sydd ar hyn o bryd mewn cylchrediad neu a werthir yn flynyddol yng Nghymru a Lloegr.</p> <p>[Testun rhydd yn caniatáu rhifau yn unig]</p>
-------------	--

Cymhwysio amddiffyniad ac eithriadau i feddu ar Gleddyf Ninja

Cwestiwn 7.	<p>Ydych chi'n cytuno â'r amddiffynfeydd a'r eithriadau arfaethedig sy'n ymwneud â chleddyfau Ninja?</p> <p>YDW / NAC YDW (dilëwch fel y bo'n briodol)</p>
Cwestiwn 8.	<p>A oes unrhyw amddiffynfeydd pellach y dylem ystyried eu cynnwys?</p> <p>OES/NAC OES (dilëwch fel y bo'n briodol)</p> <p>Rhowch resymau (dim mwy na 250 gair)</p>

Arall

Cwestiwn 9.	<p>A oes gennych unrhyw sylwadau eraill?</p> <p>OES / NAC OES (dilëwch fel y bo'n briodol)</p> <p>Rhowch resymau (uchafswm o 250 gair)</p>
-------------	--

Amdanoch chi: Gwybodaeth yr Ymatebydd

Defnyddiwch yr adran hon i ddweud wrthym amdanoch chi'ch hun. Mae darparu'r wybodaeth hon yn wirfoddol. Sicrhewch y bydd ymatebion yn cael eu trin fel data personol gan y Swyddfa Gartref yn unol â chanllawiau'r llywodraeth ar gadw gwybodaeth bersonol.

1. Enw llawn
2. Enw/sefydliad y cwmni, os yw'n berthnasol
3. Teitl swydd neu allu yr ydych yn ymateb i'r ymarfer ymgynghori hwn ynddo (er enghraifft, aelod o'r cyhoedd neu gadeirydd corff cynrychiolydd), os yw'n berthnasol
4. Manylion cyswllt:
  - Cyfeiriad e-bost neu;
  - Prif gyfeiriad gan gynnwys cod post

Diolch am eich ymateb.

7. Atodiad A - Rhestr o restr arfau tramgwyddus gwaharddedig

Deddf Cyfiawnder Troseddol 1998

Mae adran 141 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1988 yn datgan ei bod yn drosedd i unrhyw berson gynhyrchu, gwerthu neu logi, cynnig gwerthu neu logi, amlygu neu gael yn ei feddiant at ddibenion gwerthu neu logi neu fenthycu neu roi arfau penodol i unrhyw berson arall.

Mae Gorchymyn Deddf Cyfiawnder Troseddol (Arfau Tramgwyddus) 1988 (O.S.1988/2019) (fel y'i diwygiwyd) yn darparu bod y canlynol yn arfau penodedig at ddibenion adran 141:

- dwrn haearn (knuckleduster), hynny yw, band o fetel neu ddeunydd caled arall a wisgir ar un neu fwy o fysedd, ac wedi'i gynllunio i achosi anaf, ac unrhyw arf sy'n ymgorffori dwrn haearn;
- ffon-gleddyf, hynny yw, ffon gerdded wag neu gansen sy'n cynnwys llafn y gellir ei ddefnyddio fel cleddyf;
- yr arf a elwir weithiau yn "grafanc llaw" sef band o fetel neu ddeunydd caled arall y mae nifer o bigau miniog yn ymwithio ohono, ac yn cael ei wisgo o gwmpas y llaw;
- yr arf a elwir weithiau yn "gyllell bwcl gwregys", sef bwcl sy'n ymgorffori neu'n cuddio cylllell;
- yr arf a elwir weithiau yn "dagr gwthio", sef cylllell y mae'r ddolen yn cyd-fynd â hi o fewn dwrn caeëdig a'r llafn sy'n ymwithio o rhwng dau fys;
- yr arf a elwir weithiau yn "kubotan gwag", sef cynhwysydd silindrog sy'n cynnwys nifer o bigau miniog;
- yr arf a elwir weithiau yn "grafanc troed", sef bar o fetel neu ddeunydd caled arall y mae nifer o bigau miniog yn ymwithio ohono, a'i wisgo wedi'i rwympo i'r droed;
- yr arf a elwir weithiau yn "shuriken", "shaken" neu "seren farwolaeth", gan ei fod yn blât caled anhyblyg sydd â thri phwynt pelydru miniog neu fwy ac wedi'i gynllunio i'w daflu;
- yr arf a elwir weithiau yn "balisong" neu "gyllell glöyn byw", sef llafn wedi'i amgáu gan ei ddolen, sydd wedi'i gynllunio i rannu'r canol, heb weithrediad sbring neu ddulliau mecanyddol eraill, i ddatgelu'r llafn;
- yr arf a elwir weithiau'n "bastwn telesgopig", sef pastwn sy'n ymestyn yn awtomatig trwy bwysau llaw a gymhwysir i fotwm, sbring neu ddyfais arall, yn neu ynghlwm wrth ei ddolen;
- yr arf a elwir weithiau'n "bibell chwythu" neu "gwn chwythu", sef tiwb gwag y mae pelenni caled neu ddartiau yn cael eu saethu ohono gan y defnydd o anadl;
- yr arf a elwir weithiau yn "kusari gama", sef darn o raff, cordyn, gwifren neu gadwyn wedi'i glymu ar un pen i gryman;
- yr arf a elwir weithiau yn "shoge kyoketsu", sef darn o raff, cordyn, gwifren neu gadwyn wedi'i glymu ar un pen i gyllell fachog;
- yr arf a elwir weithiau yn "manrikigusari" neu "kusari", sef darn o raff, cordyn, gwifren neu gadwyn wedi'i glymu ar bob pen i bwysau caled neu afaelydd llaw;
- cylllell guddiedig, hynny yw unrhyw gyllell sydd â llafn cudd neu bwynt miniog cudd ac mae wedi'i gynllunio i ymddangos fel gwrthrych bob dydd o fath a gludir yn gyffredin ar y person neu mewn bag llaw, bag dogfennau, neu baciau llaw arall (megis crib, brwsh, offeryn ysgrifennu, taniwr sigarêts, allwedd, minlliw neu ffôn)
- cylllell lechwraidd, sef cylllell neu bigyn, sydd â llafn, neu bwynt miniog, wedi'i wneud o ddeunydd nad yw'n hawdd ei ganfod gan offer a ddefnyddir ar gyfer canfod metel ac nad yw wedi'i gynllunio at ddefnydd domestig nac i'w ddefnyddio wrth brosesu, paratoi neu fwyta bwyd neu fel tegan;
- pastwn syth, â dolen ar yr ochr, neu ddolen clo-ffrithiant (a elwir weithiau'n baton);

- cleddyf gyda llafn crwm o 50 centimetr neu fwy o ran hyd; ac at ddibenion yr is-baragraff hwn, hyd y llafn fydd y pellter llinell syth o ben ddolen i flaen y llafn;
- yr arf a elwir weithiau yn "gyllell zombie", "cyllell lladd zombie" neu "cyllell lladdwr zombie", gan fod ganddo lafn gydag —
  - ymyl torri;
  - ymyl danheddog; a
  - delweddau neu eiriau (boed ar y llafn neu'r ddolen) sy'n awgrymu ei fod i'w ddefnyddio at ddibenion trais.
- (sa) yr arf a elwir weithiau yn "gyllell zombie-arddull" neu "machete arddull zombie", gan ei fod yn erthygl llafnog gyda—
  - ymyl torri plaen;
  - diwedd pigfain miniog; a
  - llafn o dros 8 modfedd o hyd (hyd y llafn yw'r pellter llinell syth o ben yr handlen i flaen y llafn),
 sydd hefyd ag un neu fwy o'r nodweddion a bennir ym mharagraff 1A ac nad yw'n arf sy'n dod o dan baragraff 1(au);]
- yr arf a elwir weithiau yn "gyllell seiclun" neu "gyllell droell" gan ei fod yn arf gyda—
  - dolen,
  - llafn gyda dau neu fwy o ymylon torri, pob un ohonynt yn ffurfio helics, a
  - phwynt miniog ar ddiwedd y llafn.

Deddf Cyfyngu ar Arfau Tramgwyddus 1959

Mae Deddf Cyfyngu Arfau Tramgwyddus 1959 yn gwahardd cyflenwi cyllyll fflic a chyllyll disgyrchiant ond nid oes ganddynt yr esemptiadau neu'r amddiffynfeydd a all fod yn berthnasol i'r arfau tramgwyddus a waherddir gan Ddeddf 1988. Mae hefyd yn gwahardd meddiant cyllyll fflic a chyllyll disgyrchiant yn breifat.

Diffinnir cyllyll fflic a chyllyll disgyrchiant yn adran 1 o Ddeddf Cyfyngu ar Arfau Tramgwyddus 1959 (fel y'i diwygiwyd) fel:

- (a) unrhyw gyllell sydd â llafn sy'n agor yn awtomatig—
1. o'r safle caeëdig i'r safle a agorwyd yn llawn, neu
  2. o safle a agorwyd yn rhannol i'r safle a agorwyd yn llawn, trwy bwysau llaw a gymhwysir gan bwysu ar fotwm, sbring neu ddyfais arall, yn neu ynghlwm wrth y gyllell, ac a elwir weithiau yn "gyllell fflach" neu "gwn fflic"; neu
- (b) unrhyw gyllell sydd â llafn sy'n cael ei ryddhau o'r ddolen neu'r wain ohoni gan rym disgyrchiant neu gymhwyso grym allgyrchol ac sydd, o'i ryddhau, wedi'i chloi yn ei le trwy fotwm, sbring, lifer, neu ddyfais arall, a elwir weithiau'n "gyllell disgyrchiant".